

Väestötasolla kohdistettujen interventtioiden merkitys

**TURUN
YLIOPISTO**

YLEISLÄÄKÄRIPÄIVÄT HELSINKI 29/11/2019

Professori Andre Sourander

Professor of Child Psychiatry, University of Turku

LIPPULAIVAOHJELMA

voimaperheet@utu.fi

www.utu.fi/voimaperheet

<http://apex.utu.fi/en>

<http://invest.utu.fi>

VOIMAPERHEET

INVEST

#NowWelfareState

Research director,
Professor
Andre Sourander

Senior
Researcher
Marjo Kurki

Research Coordinator
Terja Ristkari

@voimaperheet @INVEST_Flagship

fb.com/voimaperheet

firstname.lastname@utu.fi

FLAGSHIP PROGRAMME

SUOMEN AKATEMIA
FINLANDS AKADEMI
ACADEMY OF FINLAND

LAPSUUSIÄN KÄYTÖSHÄIRIÖT – YHTEISKUNNAN HAASTE

- Lapsuusiän käytöshäiriöt voidaan tunnistaa jo ennen kouluikää.
- Neuvolatarkastuksen yhteydessä toteutettava väestöseulonta toimii riskissä olevien varhaisessa tunnistamisessa ja oikea-aikaisen tuen tarjoamisessa.

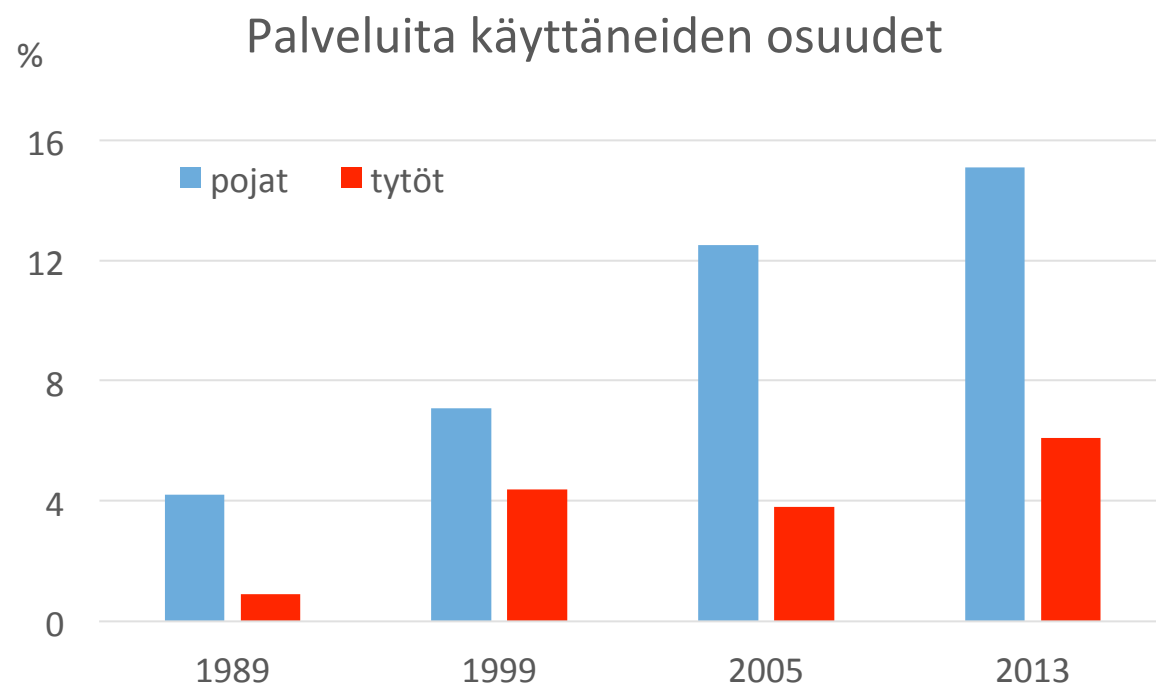

LAPSET TUTKIMUS

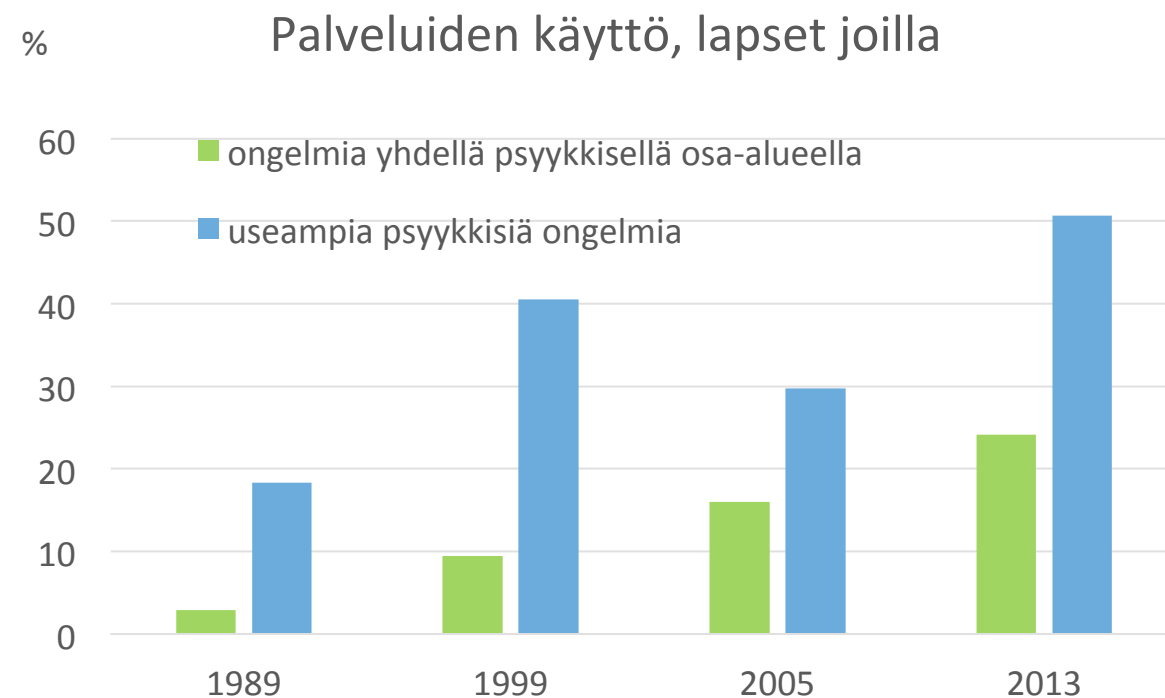
Seuranta-aikana

- Itsemurhat, kuolleisuus
- Psykiatriset häiriöt
- Sairaalahoido
- Lääkekäyttö ja kustannukset
- Rikollisuus
- Päihde- ja huumeongelmat
- Somaattinen sairastuminen
- Ylipainoisuus
- Fyysinen kunto
- Elämänhallinta
- Syrjäytyminen

Palvelujen käyttö

Sourander ym. JAACAP 2016; 55(8):717-725

Lempinen ym. ECAP 2018

Neljä kohdennettua interventiota

01

Raskausajan
masennus

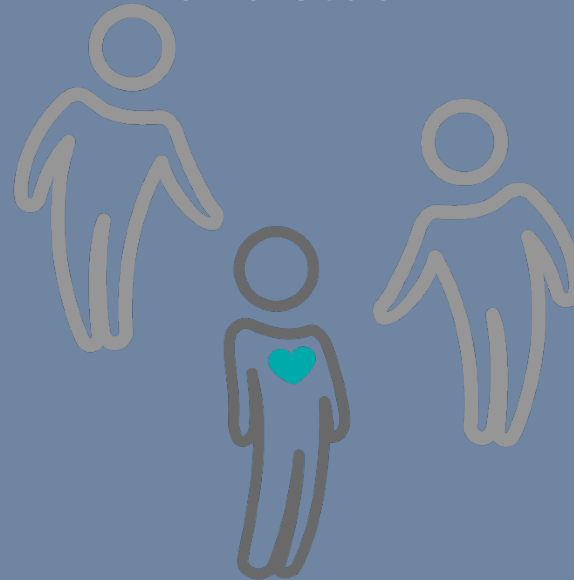
02

Alle kouluikäisen
käytöshäiriö

03

Kouluikäisen
ahdistus

04

Kohti uutta –
itsenäistyminen

Miksi digitaalista?

Strukturoitu sisältö

Kustannusvaikuttavuus

Alueellinen tasa-arvoisuus

Parempi saatavuus

Näyttöön perustuvaa hoitoa väestötasolla

Vähentää leimautumisen pelkoa

Matala kynnys

Ennaltaehkäisy

VOIMAPERHEET-TOIMINTAMALLI

käytösongelmien ehkäisyssä ja hoidossa

Perusterveydenhuolto

- Tavoittaa koko väestön
- Varhainen tunnistaminen
- Matala kynnyks

Seulonta

Riskiryhmät

Palaute

Digitaalisessa hoitoympäristössä toteuttavat interventiot

- Taustalla tutkimustieto
- Internetin hyödyntäminen
- Henkilökohtainen puhelin-valmennus ja koulutetut työntekijät
- Kertauspuhelut
- Strukturoitu ja ohjattu toiminta
- Toteutetaan yhdestä keskuksesta

Voimaperheet-hoito-ohjelman menetelmät

- Internet-sivusto
- Puhelin
- Perhevalmentaja

Satunnaistettu vertailututkimus

4-vuotiaiden lasten perheet (**n=6203**)
(Turku, Raisio, Kaarina, Naantali, Rauma, Paimio-Sauvo, Härkätien tk)

Neuvolan laaja 4-vuotistarkastus

- Huoltaja täytti kotiin lähetetyn kyselylomakkeen ennen neuvolakäyntiä tai -käynnin aikana
- Terveystarkastajat lähetettävät lomakkeet Voimaperheet-tutkimusryhmälle pisteytystä varten (paluupostissa SDQ-profiili) (**n=4656**)

Käyttäytymisen ongelmista kärsivät lapset (**n=464**)

232 perhettä

- Vanhemmuutta tukeva internet-sivu
- 1 puhelinoitto

232 perhettä

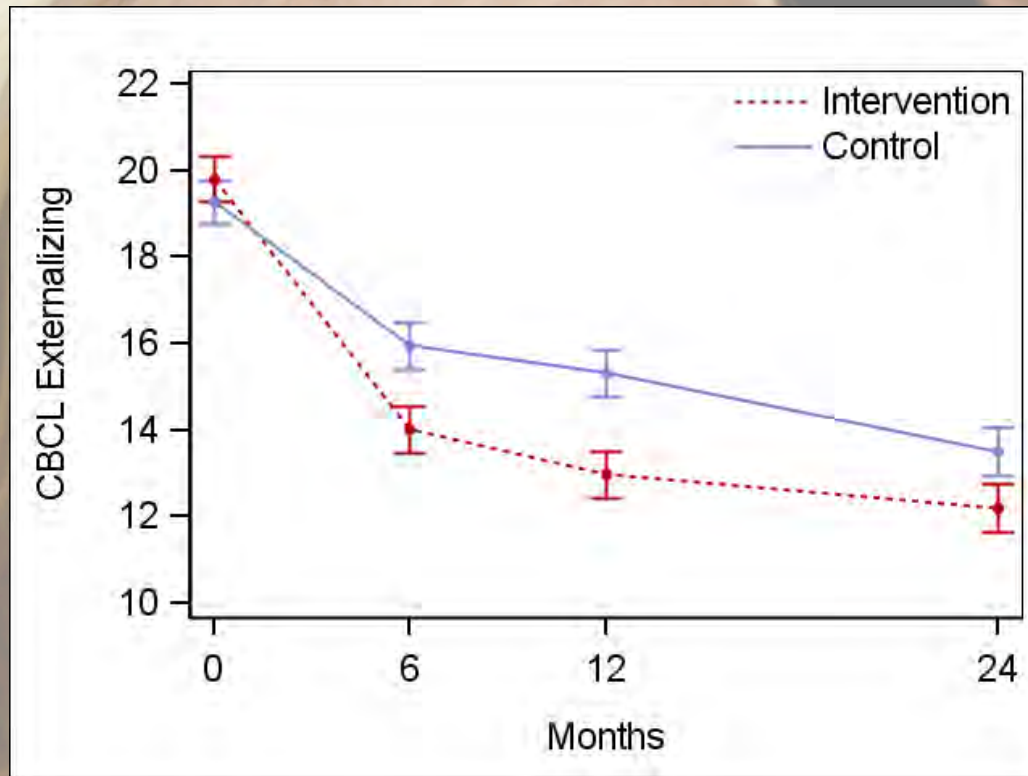
- Voimaperheet-internet-perhevalmennus
- 11 – 16 viikkoa + 3 kertausta

Vaikuttavuuden arviointi

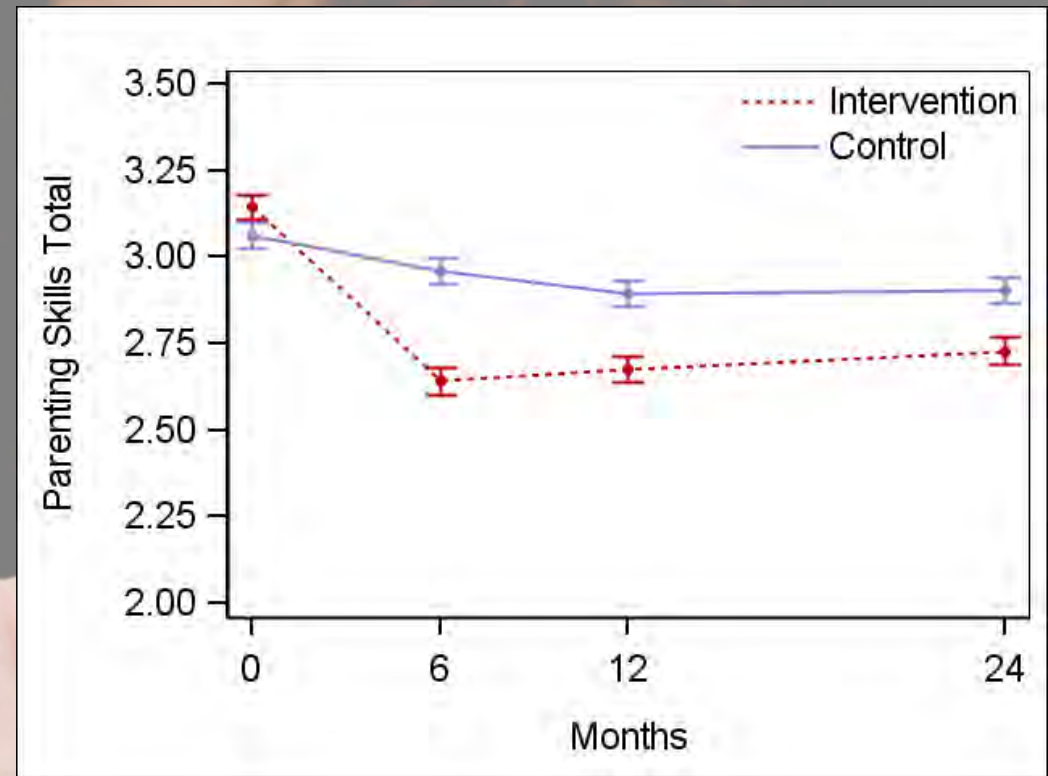
- Seuranta 6, 12, 24 kk

24 kk seuranta

Käytösoireet

Vanhemmuuden taidot

CBCL externalizing scores over time
(model-based least squares means (SE))

Implementaatio: iso haaste

Miten
implementoida
näyttöön perustuvia
interventioita osaksi
palvelusysteemiä?

Perustutkimus –
Interventiotutkimus –
disseminaatio –
implementaatio

Valley of death

Perheitä seulottu 2015 - 2019
44 600 perhettä

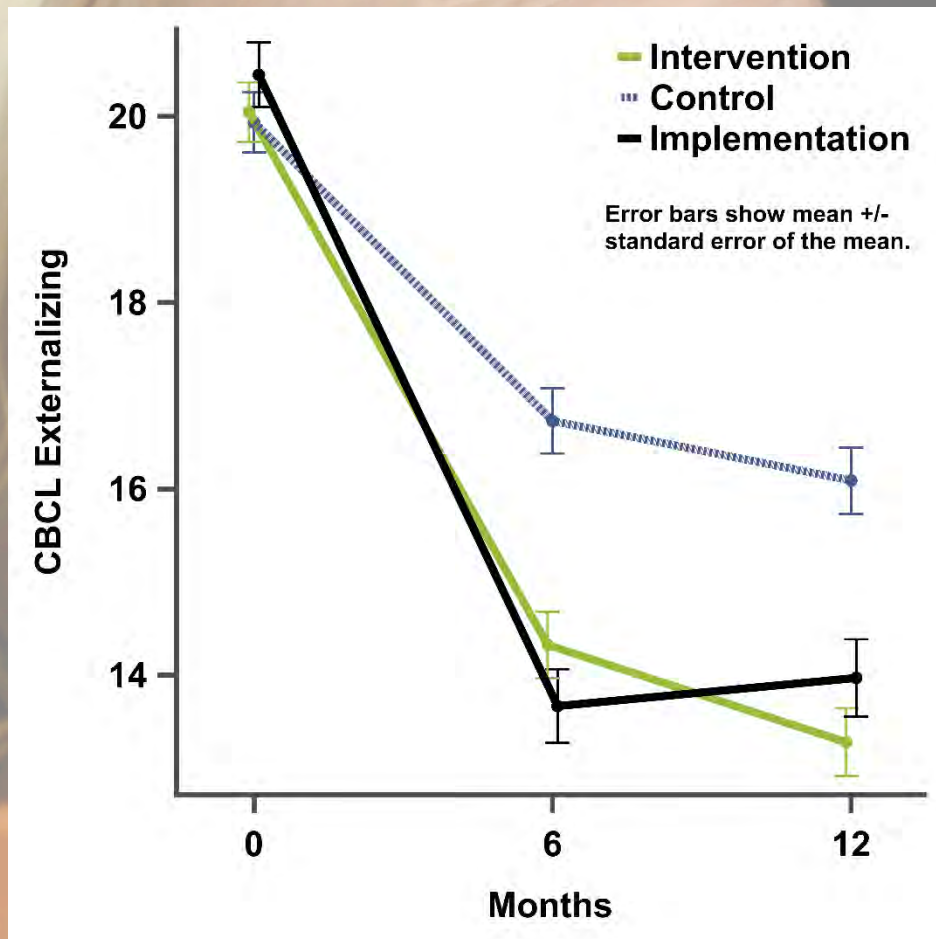
2000 perhettä osallistunut
Voimaperheet-ohjelmaan

 Malli käytössä

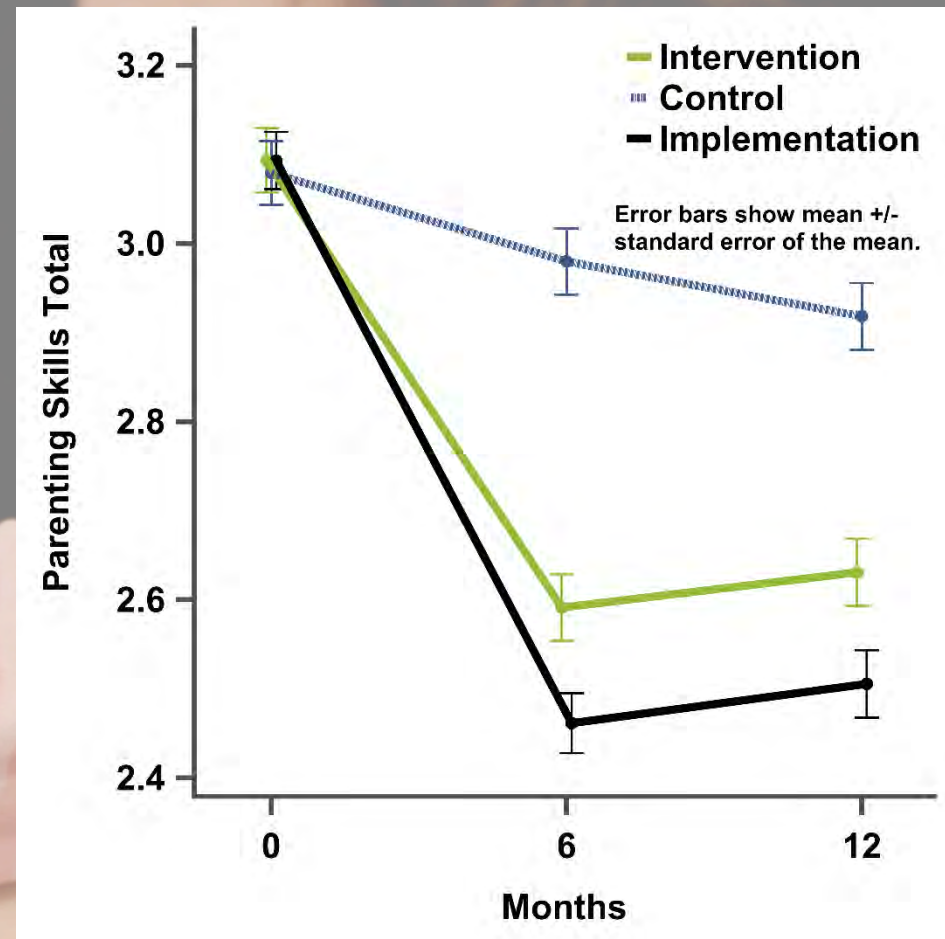

Implementaatio:

Käyttösoireet

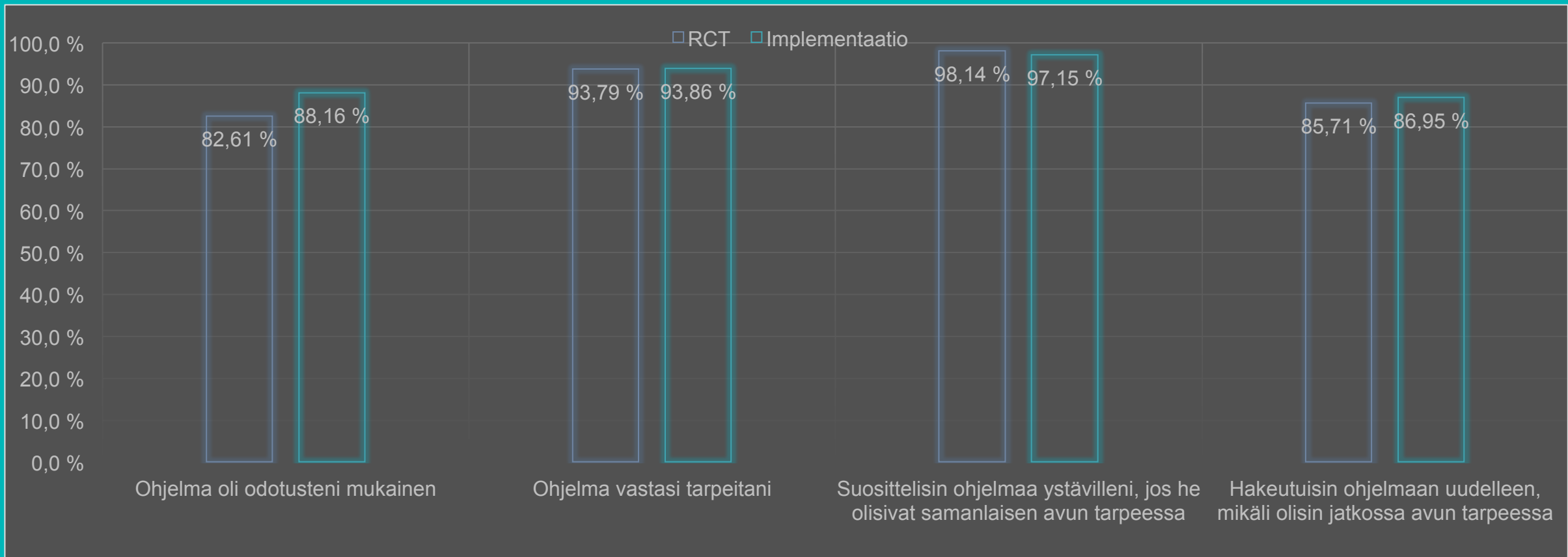

Vanhemmuuden taidot

Yleiset kokemuksesi Voimaperheet-ohjelmasta

samaa tai täysin samaa mieltä olevien osuus
vastanneista, n = 161 (RCT); n = 912 (Implementaatio)

Voimaperheet-tutkimustulosten mukaan

Turun yliopiston Lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksen Voimaperheet-tutkimushankkeen vanhempainohjauksesta on saatu paras mahdollinen tutkimusnäyttö hoito-ohjelman vaikuttavuudesta.

Lapsen käytösongelmat vähenivät, empatiakyky ja vanhemmuuden taidot paranivat. Vaikutus säilyi kahden vuoden seurannassa.

Palveluiden käyttö interventioryhmässä kaksi kertaa vähäisempää kuin kontrolliryhmässä kahden vuoden seurannassa.

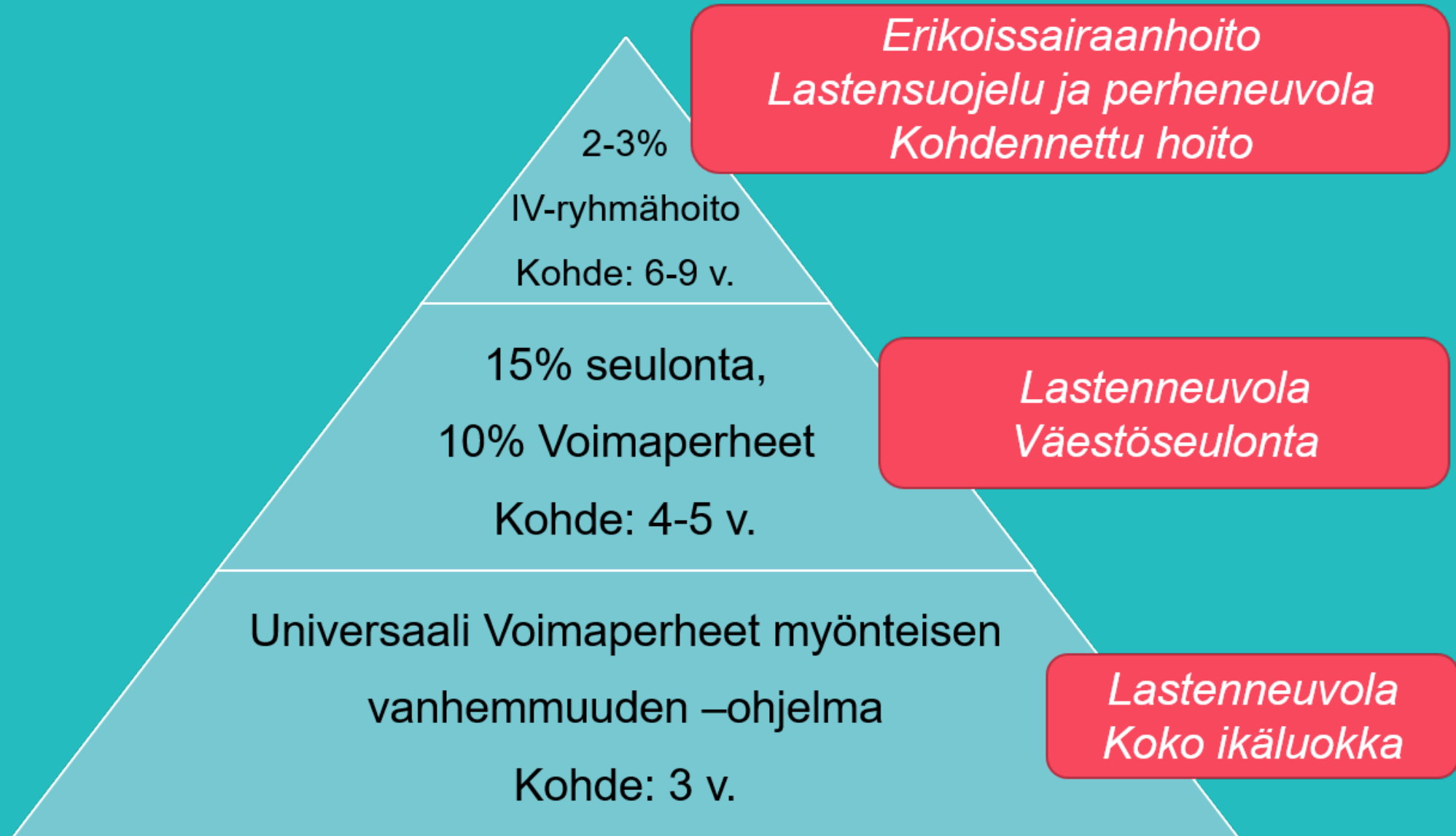
Perheet ovat valmiita osallistumaan matalan kynnyksen hoito-ohjelmiin, jotka on toteutettu digitaalisesti.

Riskiryhmien varhaisen vaiheen seulonta toimii.

Kun palvelut ovat asiakaslähtöisiä, on keskeyttäminen vähäistä.

Sourander A, McGrath PJ, Ristkari T, et al. Internet-Assisted Parent Training Intervention for Disruptive Behavior in 4-Year-Old Children: A Randomized Clinical Trial. JAMA Psychiatry 2016;73(4):378-87.

Sourander A, McGrath PJ, Ristkari T, et al. Two-Year Follow-Up of Internet and Telephone Assisted Parent Training for Disruptive Behavior at Age 4. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry 2018;57(9):658-68.

VOIMAPERHEET - HUOLET HALLINTAAN

Lasten ahdistuneisuuden seulonta,
digitaalinen hoito-ohjelma ja
satunnaistettu kontrolloitu tutkimus (RCT)

MIKSI SEULOJA JA KEHITTÄÄ UUTTA HOITOA?

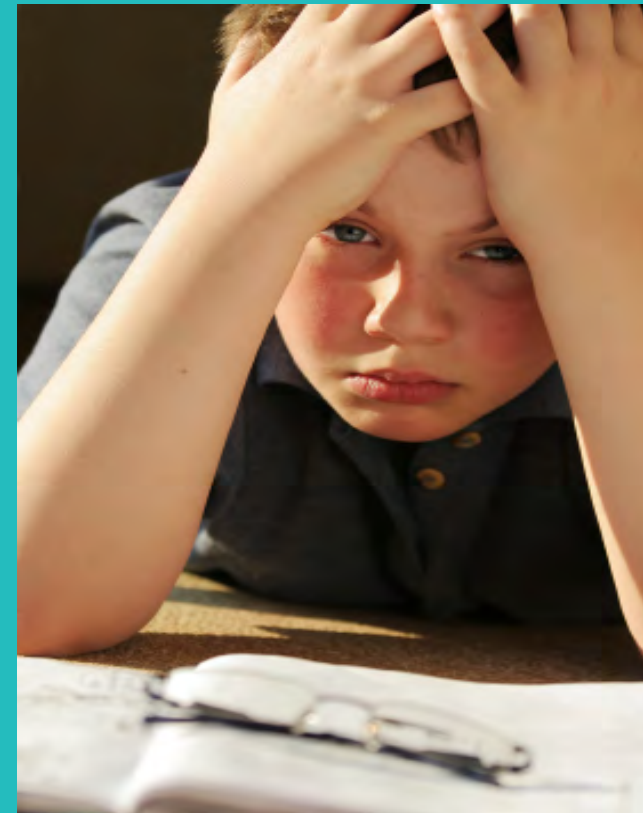
Ahdistuneisuushäiriöt ovat yleisimpiä lasten psyykkisiä häiriöitä

Haittaavat lapsen toimintakykyä - voivat olla mm. yksinäisyyden, koulunkäyntivaikeuksien ja toistuvien kipuoireiden taustalla

Ennustavat mm. aikuisiän masennusta ja itsetuhoisuutta

JOPA 80% jää ilman hoitoa

1. Ahdistuneisuus jää usein huomaamatta (jopa vanhemmilta!)
2. Hoidon saatavuuden ongelmat
3. Perheeseen liittyvät esteet: stigma, ajalliset haasteet jne.

LASTEN AHDISTUNEISUUSHÄIRIÖIDEN HOIDOSTA

Ensisijainen hoito on kognitiivinen käyttäytymisterapia (CBT)

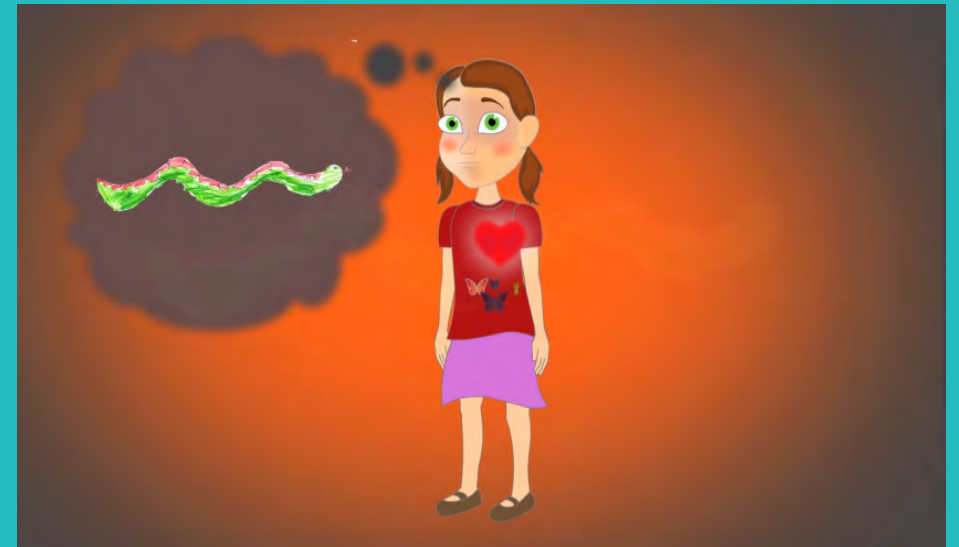
Internet-avusteisena tehokas jo hoitoon hakeutuneilla lapsilla

MUTTA ei ole aiemmin tutkittu yhdistettynä väestötason seulontaan

Kognitiivisessa käyttäytymisterapiassa

- Annetaan tietoa ahdistuneisuudesta
- Lisätään säätelytaitoja (ajatusten kanssa työskentely, tarkkaavuuden suuntaaminen, välttelyn lopettaminen)
- Altistetaan eli totutellaan
- Harjoitellaan taitoja arjessa

Voimaperheet – Huolet hallintaan-ohjelma

- oma internet-sivustonsa sekä lapselle että vanhemmalle, kaikki ohjelman teemat molemmille
- Lapsen internetsivustolla on tekstiä, audioita, videoita, animaatioita ja erilaisia tehtäviä
- animoidut videobloggaajat eli ”tubettajat”
- valmentajan viikoittainen ohjaus vanhemmalle ja lapselle
- vanhempi perehtyy taitoihin, tukee lapsen harjoittelua ja oppii myös itse myönteisen vanhemmuuden taitoja

Kuva: Julius Zemaitis (Flickr)

Kohti uutta (Transitions)

**Mielenterveyden lukutaito
korkeakouluopiskelijoiden
hyvinvoinnin tukena**

voimaperheet@utu.fi
huoolehallintaan@utu.fi

www.utu.fi/voimaperheet
invest.utu.fi

**Tutkimuksen johtaja,
professori**
Andre Sourander

Erikoistutkija
Marjo Kurki

Tutkimuskoordinaattori
Terja Ristkari

Erikoistutkija
Hanna-Maria Matinolli

@Voimaperheet

@INVEST_Flagship

fb.com/voimaperheet

etunimi.sukunimi@utu.fi

INVEST
#NewWelfareState

Turun yliopisto
University of Turku

LIPPULAIVA OHJELMA

SUOMEN AKATEMIA
FINLANDS AKADEMI
ACADEMY OF FINLAND